

Wojewódzki Konkurs Przedmiotowy z Języka Polskiego
dla uczniów szkół podstawowych województwa śląskiego w roku szkolnym 2023/2024

Stopień drugi – schemat punktowania

W zadaniach zamkniętych wielokrotnego wyboru uczestnik konkursu musi postępować według instrukcji, tj. wpisać odpowiedni symbol literowy, wykreślić niepoprawne sformułowania lub zaznaczyć odpowiedzi znakiem „x”. Schemat punktowania zadań otwartych zawiera propozycje odpowiedzi. Należy uwzględnić każdą prawidłową odpowiedź, nawet jeśli nie została zamieszczona w poniższym kluczu.

Numer zadania	Prawidłowa odpowiedź	Liczba punktów	Kryteria oceny
1.	C, D, F	0–1	1 p. – zaznaczenie 3 poprawnych odpowiedzi 0 p. – zaznaczenie mniej niż 3 poprawnych odpowiedzi lub wskazanie obok poprawnych także niewłaściwych odpowiedzi
2.	Np. a) Podobieństwa: Życie człowieka toczy się na oczach innych ludzi, podobnie jak widowisko w teatrze. Narodziny dziecka przypominają wejście aktora na scenę. Przychodzimy na świat już ukształtowany, przygotowany na nasze przyjęcie. W teatrze także wszystko jest skrupulatnie planowane i szykowane przed premierą. b) Różnice: Aktorzy ćwiczą przed premierą, a ludzie nie mogą przygotować się do życia przed przyjściem na świat. Aktor ma prawo wyboru roli, zaś człowiek nie wie, w jakiej rodzinie się pojawi i co go czeka. Realizatorzy przedstawienia decydują o jego kształcie, a człowiek nie ma wielkiego wpływu na swój los, gdy się rodzi.	0–2	2 p. – wskazanie co najmniej 1 podobieństwa i 1 różnicy między życiem a sztuką w teatrze 1 p. – zapisanie 1 poprawnej odpowiedzi – wskazanie podobieństwa lub różnicy 0 p. – błędne odpowiedzi lub ich brak

3.	<p>Np. epitet: np. <i>okoliczności łagodzące, nie doliczone gwiazdy; żalotne skutki; nie znany scenariusz, złudna myśl, pobieżny egzamin; solidne dekoracje...</i>; funkcja: wskazanie właściwości (cech)</p> <p>metafora: np. <i>cokolwiek uczynię, zamieni się na zawsze w to, co uczyniłam</i>; funkcja: określenie nieodwołalności życiowych decyzji, które podejmuje się raz w życiu</p> <p>porównanie: <i>charakter jak płaszcz w biegu dopinany</i>; funkcja: przedstawienie faktu, że człowiek jest nieukształtowany, jego osobowość dopiero buduje się poprzez działanie</p>	0–2	<p>2 p. – poprawne wypisanie przykładów epitetu, metafory oraz porównania i właściwe określenie ich funkcji w wierszu</p> <p>1 p. – poprawne wypisanie przykładów 2 środków stylistycznych oraz określenie ich funkcji w wierszu</p> <p>0 p. – wypisanie przykładu 1 środka stylistycznego i określenie jego funkcji lub wypisanie środków artystycznych bez objaśnienia ich funkcji w wierszu</p> <p>Uwaga! Nie przydziela się punktu za samo wypisanie środków stylistycznych. Konieczne jest objaśnienie ich funkcji.</p>																		
4.	<p>Np. Człowiek przychodzi na świat, nie wiedząc nic o sobie, nie znając wcześniej swej płci, rodziny, charakteru. Zmuszony jest od razu dostosować się do warunków życia, jakie mu stworzono. Podejmuje natychmiast decyzje, do których wcześniej nie mógł się przygotować. Pewien jest tylko tego, że jego działanie przyniesie nieodwracalne skutki.</p>	0–2	<p>2 p. – wnikliwa interpretacja treści w oparciu o podane w ramce znaczenie wyrażenia</p> <p>1 p. – powierzchowne wyjaśnienie sformułowania w oparciu o treść wiersza</p> <p>0 p. – wyjaśnienie znaczenia wyrażenia bez odwołania do treści wiersza lub interpretacja niezgodna z treścią utworu</p>																		
5.	<table border="1" data-bbox="315 936 1122 1238"> <thead> <tr> <th data-bbox="315 936 568 970">Bohater</th> <th data-bbox="568 936 880 970">Cecha</th> <th data-bbox="880 936 1122 970">Przyszły zawód</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td data-bbox="315 970 568 1010">George Carter</td> <td data-bbox="568 970 880 1010">mądrość</td> <td data-bbox="880 970 1122 1010">prawnik</td> </tr> <tr> <td data-bbox="315 1010 568 1083">Alyss Mainwaring</td> <td data-bbox="568 1010 880 1083">takt, powaga</td> <td data-bbox="880 1010 1122 1083">dyplomata</td> </tr> <tr> <td data-bbox="315 1083 568 1163">Jennifer Dalby</td> <td data-bbox="568 1083 880 1163">umiejętności kulinarne, wesołość</td> <td data-bbox="880 1083 1122 1163">kucharz</td> </tr> <tr> <td data-bbox="315 1163 568 1203">Horace Altman</td> <td data-bbox="568 1163 880 1203">siła</td> <td data-bbox="880 1163 1122 1203">rycerz</td> </tr> <tr> <td data-bbox="315 1203 568 1238">Will</td> <td data-bbox="568 1203 880 1238">zwinność, spryt</td> <td data-bbox="880 1203 1122 1238">zwiadowca</td> </tr> </tbody> </table>	Bohater	Cecha	Przyszły zawód	George Carter	mądrość	prawnik	Alyss Mainwaring	takt, powaga	dyplomata	Jennifer Dalby	umiejętności kulinarne, wesołość	kucharz	Horace Altman	siła	rycerz	Will	zwinność, spryt	zwiadowca	0–2	<p>2 p. – uzupełnienie 7 pól tabeli</p> <p>1 p. – uzupełnienie 6 pól tabeli</p> <p>0 p. – uzupełnienie 5 lub mniej pól tabeli albo odpowiedzi niepoprawne</p> <p>Uwaga! Wystarczy, że uczestnik konkursu wpisze imię bohatera.</p>
Bohater	Cecha	Przyszły zawód																			
George Carter	mądrość	prawnik																			
Alyss Mainwaring	takt, powaga	dyplomata																			
Jennifer Dalby	umiejętności kulinarne, wesołość	kucharz																			
Horace Altman	siła	rycerz																			
Will	zwinność, spryt	zwiadowca																			
6.	1 F 2 F 3 F 4 P 5 F 6 P	0–2	<p>2 p. – poprawne zaznaczenie wszystkich stwierdzeń</p> <p>1 p. – poprawne zaznaczenie 5 stwierdzeń</p> <p>0 p. – poprawne zaznaczenie 4 i mniej stwierdzeń</p>																		

7.	<p>Will <i>dobroć</i> formant: -oć <i>spryt</i> formant: ø</p> <p>Horace <i>złośliwość</i> formant:-ość <i>upór</i> formant: ø</p>	0–2	<p>2 p. – odpowiednie przypisanie cech i wskazanie 4 formantów</p> <p>1 p. – odpowiednie przypisanie cech i wyodrębnianie 3 formantów</p> <p>0 p. –poprawne wskazanie 2 lub mniej formantów lub niepoprawne przypisanie cech bohaterom</p>
8.	<p>Np.</p> <p>Przykład 1) Halt był niewysoki i szczupły, a poradził sobie z kalkarem, wcześniej zaś wślawił się odwróceniem losów wojny z Morgarathem.</p> <p>Przykład 2) Horace wydawał się być zaprzysięgłym wrogiem Willa, lecz potrafił docenić szlachetność i dobroć kolegi, który mu pomógł.</p>	0–1	<p>1 p. –zapisanie 2 poprawnych przykładów</p> <p>0 p. –zapisanie 1 przykładu lub błędna odpowiedź albo jej brak</p>
9.	<p>Wyrazy do wykreślenia: <i>lirycznym, jeden wątek, pierwszoosobowego, terażniejszości</i></p>	0–1	<p>1 p. – wykreślenie 4–3 niepoprawnych odpowiedzi</p> <p>0 p. – wykreślenie 2 i mniej niepoprawnych odpowiedzi</p>
10.	<p>Np.</p> <p>Przykład 1) Horace nie powiedział przełożonym o nękanii go przez Alda, Bryna i Jerome`a, ponieważ skarżenie się uznał za niegodne przyszłego rycerza. Dzięki temu stał się bardziej odporny fizycznie i psychicznie na trudy walki.</p> <p>Przykład 2) Will poprzez wielogodzinne ćwiczenia i pokonywanie własnych słabości nabył większej sprawności w strzelaniu z łuku, bieganiu i ukrywaniu swej obecności przed ludźmi.</p> <p>Przykład 3) Will mimo strachu przed kalkarami i osłabienia wielogodzinną wędrówką podjął decyzję o wyruszeniu z baronem Araldem i sir Rodneyem do Zamku Gorlan, by w konsekwencji uratować swych towarzyszy.</p>	0–2	<p>2 p. – wskazanie 2 przykładów</p> <p>1 p. – wskazanie 1 przykładu</p> <p>0 p. – brak przykładu bądź błędne odpowiedzi</p>

11.	Cechy powieści fantasy	Przykłady z tekstu	0–2	2 p. – uzupełnienie 4 wierszy tabeli 1 p. – uzupełnienie 3 wierszy tabeli 0 p. – uzupełnienie 2 i mniej wierszy tabeli
	przedstawienie folklorystycznych zwyczajów, obrzędów i wierzeń	Dzień Wyboru, Dzień Plonów		
	osadzenie akcji w średniowiecznych realiach	panowanie króla, podział społeczny: wieśniacy, feudałowie (baroni), zamki, lenna		
	elementy fantastyczne /baśniowe	kalkary, wargalowie, panowanie nad innymi istotami siłą umysłu		
	walka dobra ze złem	wojna rycerzy i zwiadowców królestwa Araluen z Morgarathem		
12.	<i>Will szybko wyruszyłby do Zamku Redmont. Niech Will szybko wyruszy do Zamku Redmont.</i>		0–2	2 p. – poprawne przekształcenie 2 zdań 1 p. – poprawne przekształcenie 1 zdania 0 p. – błędne przekształcenie lub brak odpowiedzi
13.	Kolejno: A, E, D, C, B		0–2	2 p. – poprawne określenie 5 wypowiedzi 1 p. – poprawne określenie 4 wypowiedzi 0 p. – poprawne określenie 3 i mniej wypowiedzi
14.	<p>Ocena listu oficjalnego (0–7 p.)</p> <p>I Treść (0–2 p.) 1 p. – sformułowanie prośby zgodnej z tematem (wyrażenie zgody na organizację w szkole spotkania miłośników literatury fantasy) 1 p. – zapisanie w oparciu o lekturę co najmniej jednej korzyści wynikającej z realizacji tego pomysłu 0 p. – brak choćby jednego z wyżej wskazanych elementów-prośby lub korzyści</p> <p>II Forma (0–1) 1 p. – zachowanie formalnych wyróżników listu oficjalnego (miejscowość, data, adresat, dane nadawcy, podpis) 0 p. – brak choćby jednego z wyżej wskazanych elementów</p>			

	<p>III Kompozycja (0–1) 1 p.– zachowanie trójdzielnej budowy pisma (sformułowanie prośby, argumentacja, zakończenie) oraz zastosowanie co najmniej 3 akapitów 0 p.– brak choćby jednego z wyżej wskazanych elementów</p> <p>IV Styl (0–1) 1 p.–zastosowanie co najmniej 1zwrotu właściwego dla urzędowego pisma, (np.: <i>zwracam się z prośbą, prośbę uzasadniam, motywuję</i>) 0 p.–brak urzędowych zwrotów</p> <p>V Język (0–1) 1 p.– dopuszczalne 2 błędy 0 p.– 3 i więcej błędów językowych</p> <p>VI Ortografia i interpunkcja (0–1) 1 p.– dopuszczalne 3 błędy ortograficzne i/lub interpunkcyjne 0 p.– 4 i więcej błędów</p>						
15.	B, C, D, F	0–1	1 p – wskazanie 4–3 poprawnych odpowiedzi 0 p. – wskazanie 2 i mniej poprawnych odpowiedzi				
16.	Ignacy Borejko – D Trolła – E Laura – A Ignacy G. Stryba – B Janusz Pyziak – C	0–2	2 p. – poprawne dopasowanie 5– 4 bohaterów 1 p. – poprawne dopasowanie 3 bohaterów 0 p. – poprawne dopasowanie 2 i mniej bohaterów				
17.	Np. 1) Trolła była przyjaźnie nastawiona do świata. 2) Jej zachowanie pozytywnie wpływało na innych ludzi.	0–2	1 p. –podanie 2 poprawnych argumentów 0 p. – podanie 1 poprawnego argumentu lub brak poprawnych argumentów ----- 1 p. – posłużenie się wyłącznie zdaniami pojedynczymi 0 p. – posłużenie się innym typem wypowiedzeń				
18.	<table border="1"> <tr> <td>Związek utworzony przez pana Oracabessę</td> <td>Poprawne związki frazeologiczne</td> </tr> <tr> <td><i>Wola o pomstę na puszczy</i></td> <td>1. <i>Wola o pomstę do nieba</i> 2. <i>Głos wołającego na puszczy</i></td> </tr> </table>	Związek utworzony przez pana Oracabessę	Poprawne związki frazeologiczne	<i>Wola o pomstę na puszczy</i>	1. <i>Wola o pomstę do nieba</i> 2. <i>Głos wołającego na puszczy</i>	0–3	2 p. – poprawne podanie 6–5 związków frazeologicznych 1 p. – poprawne podanie 4 związków frazeologicznych 0 p. – podanie 3 lub mniej związków frazeologicznych lub błędne związki -----
Związek utworzony przez pana Oracabessę	Poprawne związki frazeologiczne						
<i>Wola o pomstę na puszczy</i>	1. <i>Wola o pomstę do nieba</i> 2. <i>Głos wołającego na puszczy</i>						

	<i>Komu w drogę, temu lżej</i>	1. <i>Komu w drogę, temu czas</i> 2. <i>Baba z wozu, koniom lżej</i>			1 p. – poprawne wyjaśnienie znaczenia 1 związku frazeologicznego 0 p. – brak poprawnego objaśnienia znaczenia frazeologizmu
	<i>Ostrzę sobie język za zębami</i>	1. <i>Ostrzyć sobie zęby</i> 2. <i>Trzymać język za zębami</i>			
	<p>1. <i>Wola o pomstę do nieba</i> – coś wywołuje zgrozę, oburzenie, zasługuje na potępienie; coś jest w okropnym stanie</p> <p>2. <i>Głos wołającego na puszczy</i> – czyjeś słowa, ostrzeżenia, apele pozostające bez odzewu, nieznanające posłuchu; słowa, apele daremne, bezskuteczne, lekceważone</p> <p>3. <i>Komu w drogę, temu czas</i> – jeśli ktoś gdzieś się wybiera, to już pora, żeby ruszył w drogę</p> <p>4. <i>Baba z wozu, koniom lżej</i> – mówimy o sytuacji, w której pozbycie się kogoś lub czegoś przynosi ulgę</p> <p>5. <i>Ostrzyć sobie zęby</i> – pragnąć czegoś, wiązać z czymś nadzieje, plany</p> <p>6. <i>Trzymać język za zębami</i> – ktoś nie odzywa się, mimo że mógłby lub miałby ochotę coś powiedzieć</p>				
19.	Np. Pan Borejko w swojej wypowiedzi stwierdził, iż książki są ważne dlatego, że czytali je ludzie, a drugi człowiek, szczególnie ktoś bliski, powinien być najważniejszy. Przykładem może być sytuacja, kiedy pani Borejko wspiera Różę, która zaszła w ciążę.			0–2	2 p. – poprawne wyjaśnienie znaczenia zdania oraz podanie przykładu sytuacji z lektury 1 p. – poprawne wyjaśnienie znaczenia zdania przy braku przykładu z lektury 0 p. – brak odpowiedzi lub odpowiedź niepoprawna
20.	Fryderyk – np. samolubny, nieodpowiedzialny Ignacy Borejko – np. inteligentny, odcytany Pan Oracabessa – np. gościnnie, dobroduszny			0–2	2 p. – poprawne podanie 6–5 cech bohaterów 1 p. – poprawne podanie 4 cech bohaterów 0 p. – poprawne podanie 3 lub mniej cech bohaterów lub podanie cech niepoprawnych
21.	Funkcja w zdaniu	Rzeczownik	Przypadek	0–2	2p. – poprawne wpisanie do tabeli 3 rzeczowników i określenie ich przypadków 1p. – poprawne wpisanie do tabeli 2 rzeczowników i wskazanie ich przypadków
	podmiot dopełnienie przydawka	<i>głos</i> <i>przestrzeń</i> <i>budynku</i>	mianownik biernik dopełniacz		

			0p. – poprawne wpisanie do tabeli rzeczownika lub błędy w określeniu przypadku i/lub funkcji w zdaniu
22.	<p>Ocena przemówienia (0–16 p.)</p> <p>I. Realizacja tematu (0–4 p.)</p> <p>2 p. –praca zgodna z tematem: przedstawienie przykładów z lektur dowodzących, że praca nad charakterem jest ważna i w przypadku młodego człowieka, i w przypadku człowieka w dojrzałym wieku</p> <p>1 p. – praca częściowo zgodna z tematem: odwołanie się do pracy nad sobą w przypadku albo młodego człowieka, albo człowieka w starszym wieku</p> <p>0 p. –brak odwołania do choćby jednego elementu, jak wyżej</p> <p>-----</p> <p>-----</p> <p>2 p. –funkcjonalne przytoczenie przykładów z 2 konkursowych lektur i własnego doświadczenia</p> <p>1 p. – funkcjonalne przytoczenie przykładów z obydwu lektur albo z jednej lektury i własnego doświadczenia</p> <p>0 p – praca nie spełnia wymagań, za które przyznaje się 1 punkt</p> <p>II. Kompozycja (0–2 p.)</p> <p>2 p. – kompozycja zgodna z formą wypowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wstęp – zwrot do słuchaczy, określenie tematu/celu przemówienia • rozwinięcie tematu w ramach koncepcji ucznia • zakończenie – podsumowanie rozważań • graficznie wyodrębnione co najmniej 3 akapity • wypowiedź spójna <p>1 p. – kompozycja zgodna z formą wypowiedzi:</p> <ul style="list-style-type: none"> • wstęp – zwrot do słuchaczy, określenie tematu/celu przemówienia • rozwinięcie tematu w ramach koncepcji ucznia • zakończenie – podsumowanie rozważań • 2 akapity oraz/lub 1–2 usterki w zakresie spójności wypowiedzi <p>0 p. – praca nie spełnia wymagań na 1 p.</p>		

III Styl (0–3 p.)

3 p. – co najmniej 1 zwrot do adresata i co najmniej 3 inne środki stylistyczne charakterystyczne dla przemówienia (pytania, retoryczne, wykrzyknienia, zdania rozkazujące, porównania)

2 p. – co najmniej 1 zwrot do adresata i co najmniej 2 inne środki stylistyczne charakterystyczne dla tego typu wypowiedzi

1 p. – 1 zwrot do adresata i co najmniej 1 inny środek językowy charakterystyczny dla przemówienia

0 p. – praca nie spełnia wymagań, za które przyznaje się 1 punkt

III. Język (0–3 p.)

3 p. – nie więcej niż 3 błędy językowe

2 p. – 4 błędy językowe

1 p. – 5 lub 6 błędów językowych

0 p. – 7 i więcej błędów językowych

IV. Ortografia (0–2p.)

2 p. – nie więcej niż 2 błędy

1 p. – 3 błędy

0 p. – 4 i więcej błędów

VI. Interpunkcja (0–2p.)

2 p. – nie więcej niż 4 błędy

1 p. – 5–6 błędów

0 p. – 7 i więcej błędów

Uwaga!

- Jeżeli uczeń nie odwołał się do co najmniej jednej lektury i do własnych doświadczeń albo do obydwu książek bez odniesienia się do własnych przeżyć lub nie stosuje formy przemówienia, lub jego wypowiedź jest niezgodna z tematem, uzyskuje za kryterium I i za całą pracę 0 p.
- Jeśli w pracy uczestnik konkursu popełnił rażące błędy rzeczowe, (np. w imionach i nazwiskach, nazwach miejscowości), od sumy punktów za pracę odejmuje się 1 punkt.
- Każde naruszenie zasad ortografii i interpunkcji jest traktowane jako błąd.
- Jeśli praca zawiera mniej niż 200 słów, ocenia się wypowiedź, stosując tylko kryterium I.